

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПORA ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. Виходить щотижня. № 37 (1451). 4 ГРУДНЯ 1981 РОКУ. ЦІНА 2 коп.

ВСЕСОЮЗНА ОЛІМПІАДА В ОДУ: III ТУР

2—4 грудня в нашому університеті проходив III тур Всесоюзної Олімпіади «Студент і науково-технічний прогрес» з спеціальності хі-

мія, присвяченої XXVI з'їзду КПРС. Підсумки Олімпіади будуть опубліковані. Нижче друкуємо матеріал про наукову творчість студентів.

На кафедрах хімфаку

Багаторічний досвід роботи кафедр хімічного факультету показує, що поряд з вдосконаленням навчального процесу надзвичайно ефективним засобом покращення якості підготовки і підвищення ідейно-теоретичного рівня спеціалістів-хіміків стало широке залучення студентів до науково-дослідницької роботи, тісно пов'язаної з навчальним процесом та профілями майбутньої спеціальності.

Основна вимога, яку пред'являють на факультеті при підготовці спеціалістів-хіміків — це єдність цілей і напрямків учбової, наукової та виховної роботи, а також взаємодії всіх форм і методів наукової роботи студентів.

На хімічному факультеті здійснюється комплексна система участі студентів в науковій роботі на протязі всього періоду навчання в університеті.

Зміст і структура системи НДРС розроблені таким чином, що вони повинні забезпечувати послідовність заходів і форм наукової роботи студентів у відповідності з логікою і послідовністю навчального процесу.

Важливим принципом, що лежить в основі участі студентів в НДРС, являється спадкоємність методів і форм від курсу до курсу, від кафедри до кафедри, від однієї учбової дисципліни до іншої, від одних видів занять і завдань до інших.

На першому курсі такими принципами є: надання допомоги в розвитку творчого мислення і прищеплення студентам навиків самостійної роботи. З цією метою на кафедрі неорганічної хімії вводиться учбова науково-дослідницька робота для всіх студентів I курсу. Кожному студенту видається індивідуальне завдання на виконання відносно невеликої за об'ємом роботи з елементами дослідження. Виконання роботи відповідно оформляється і захищається студентом перед групою. Сильні з теоретичної підготовки студенти запрошуються в студентські наукові гуртки кафедри. Аналогічна робота ведеться на інших кафедрах на II і III курсах.

На старших курсах (IV і V) основний принцип — це розвиток здібності застосовувати одержані теоретичні знання в своїй практичній діяльності, розвиток уміння узагальнювати одержані результати, роз-

ширення теоретичного кругозору та наукової ерудиції майбутнього спеціаліста. Тут виконується НДР, включена в розклад спецпрактикумів, курсових та дипломних робіт, проводяться наукові семінари кафедр.

Більшість студентів старших курсів працює за індивідуальною програмою, беручи участь у виконанні важливої госпдоговірної тематики, яку координують АН УРСР та АН СРСР. Це роботи в галузі синтезу макроциклів комплексних сполучень з полідендатними лігандами, полімерних і композиційних матеріалів, добування малих кількостей металів методом йонної флотації, розробка теоретичних основ і апаратури вловлювання та утилізації токсичних речовин, розподіл і визначення малих кількостей елементів.

Результати досліджень, виконаних студентами, доповідаються і обговорюються на наукових гуртках, які об'єднують всіх студентів, що працюють на кафедрах, на наукових семінарах, а також на звітній науковій студентській конференції, яка проходить щороку в університеті, на конференціях в інших вузах країни. Так, в цьому році на студентській науковій конференції було заслухано 41 наукову студентську доповідь, 2 доповіді відбулись на II міжреспубліканській студентській науковій конференції в м. Казані (студенти Є. Чорний, Л. Вихрестіюк, Г. Карталлі, І. Кононенко, Г. Чоудхурі, Л. Ліщук), 4 доповіді заслухано на I Всесоюзній конференції з хімії макроциклів, 4 доповіді — на X Українській республіканській конференції з неорганічної хімії, 3 доповіді — на IV Всесоюзному симпозиумі з хімії неорганічних фторидів, а також на 14-й Всесоюзній Чугаївській нараді з хімії комплексних сполук. Студенти виступають також співавторами наукових статей, що публікуються в центральних республіканських та союзних журналах. Щороку кількість таких публікацій доходить до 20—25. Так, в 1980 р. було опубліковано 22 статті, в 1981 р. — 20 статей і доповідей.

В результаті досліджень студента В. Пустовийського запропоновано спосіб одержання окислу аценафтиліну, захищений авторським посвідченням СРСР, що одержане разом з науковим керівником В. Ф. Анікіним в 1981 році. За

результатами наукових досліджень студентів, запроваджених у виробництво, в 1981 році одержано економічний ефект в 54 тис. крб.

Так, дипломна робота студента А. Я. Тинистого по нанесенню корозійно-стійких покриттів, підготовлена при кафедрі фізичної хімії (завідуючий кафедрою професор Л. Д. Скрильов), запроваджена на заводі «Пресмаш» (економічний ефект — 46 тис. крб.).

Суттєвий внесок роблять студенти у виконання госпдоговірної тематики. Лише в минулому році в розробці її брало участь 104 студенти, загальний об'єм, виконаний студентами, склав 44,6 тис. крб.

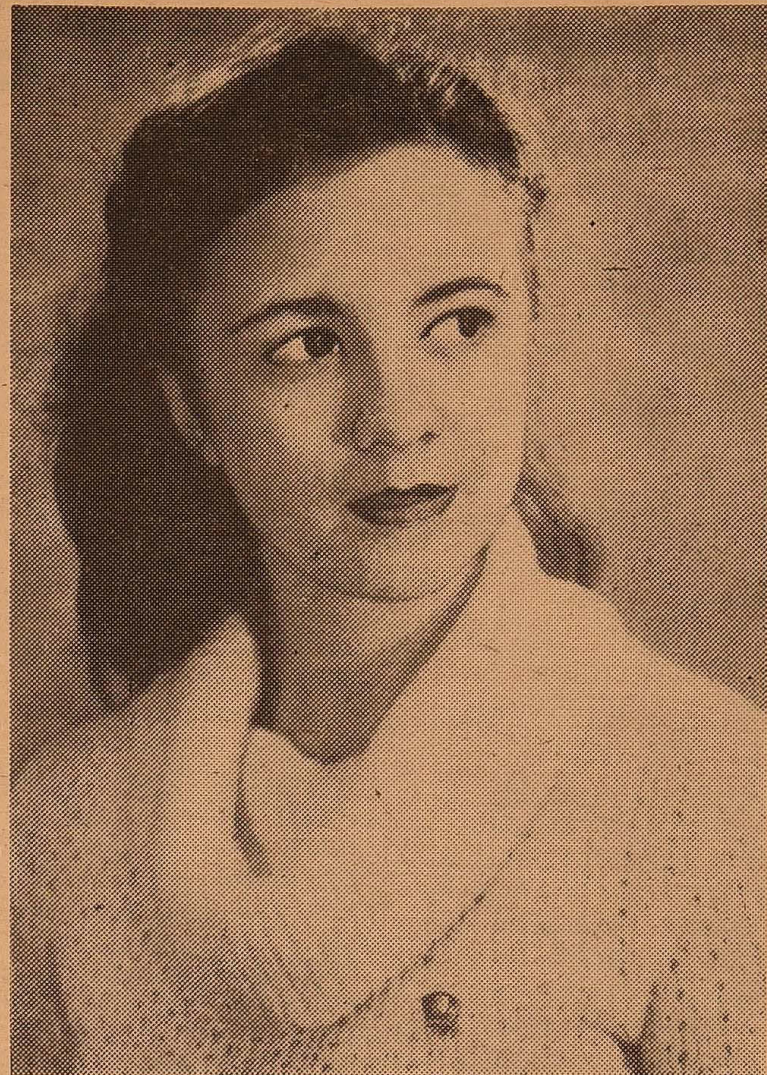
Крім того, 5 дипломних робіт студентів В. Лященко, З. Кац, Е. Кац, С. Чумак, М. Лінник, виконаних на кафедрі аналітичної хімії (зав. кафедрою доцент І. Л. Оленович) з хімії, були присвячені розробці методів атестаційного аналізу стандартних зразків, сплавів кольорових металів. Результати їх досліджень запроваджені на Московському експериментальному заводі якісних сплавів з економічним ефектом в 81 тис. крб.

Запроваджено також ряд студентських робіт, виконаних на кафедрі хімічних методів захисту навколишнього середовища (зав. кафедрою професор А. А. Еннан). Це роботи студентів І. Прокоп'єва по дослідженню сорбції сірчаного ангідриду, мерсеризованої деревини, Є. Неізвестних — по вивченню сорбції вторичного водно модифікованих йоннообмінних волокон, О. Слободянюка — по окислюванню фосфіну хромом. Студенти хімічного факультету беруть активну участь в республіканському конкурсі на кращу студентську роботу. В цьому році від факультету направлено 26 робіт, за результатами конкурсу 1980 року робота студента С. Водзінського (науковий керівник — доцент Т. К. Чумаченко), присвячена розробці методу синтезу порфірину циклофанного типу, одержано диплом I ступеню.

А сьогодні СХТ хімічного факультету щиро вітає учасників III туру Всесоюзної студентської олімпіади «Студент і науково-технічний прогрес» і бажає їм великих успіхів.

Є. М. БЕЛОУСОВА,
науковий керівник,
СХТ хімфаку.
О. І. ПРИСЯЖНИК,
доцент, зав. кафедрою

ПРАВОФЛАНГОВІ

Олена ГОРОВА — студентка IV курсу хімічного факультету ОДУ. Вона очолює студентський деканат, відмінниця навчання. Олена завжди попереду не тільки в навчанні, а й в громадській роботі.

ХТО ПЕРЕМОЖЕ?

Мета Олімпіади: підвищення якості вивчення студентами фундаментальних наук і спеціальних предметів, розвиток у них навиків самостійної роботи, прищеплення вимогливості до творчого оволодіння знаннями самостійної роботи, а також спрямованість на активізацію учбової та позаучбової роботи з предмету і спеціальності, посилення ролі комсомольської організації в учбово-виховній роботі.

В III турі Всесоюзної Олімпіади «Студент і науково-технічний прогрес» з хімії

беруть участь переможці і призери республіканських турів та міст Москви і Ленінграда. Від кожної республіки і міст Москви і Ленінграда беруть участь по 4 студенти.

Лауреатом III туру Всесоюзної Олімпіади з хімії буде переможець, котрий посів I місце в особистому заліку. Переможці нагороджуються медалями і дипломами Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР та ЦК ВЛКСМ, туристичною путівкою по маршруту БММТ «Супутник».

ОРГКОМІТЕТ.

Для естетичного розвитку студентів

Світло в залі погасло. На екрані з'являються картини італійських художників XIII—XIV сторіч (точніше — Флоренції), з яких починалась нова в історії людської культури епоха — епоха Відродження. Голос лектора жваво, захоплююче веде розповідь про «Мадонну» Чімбуче, даючи можливість слухачам розуміти, відчувати, бачити безпосередньо, як середньовічна ікона поступово перетворюється в картину, хай ще несміливу, але вже з певними порухами людського світосприймання. Далі слухачі багато цікавого почують про мистецтво Джотто, котрий, як і Данте, завершував мистецтво середньовіччя і починав мистецтво нове, ставши батьком європейського живопису, чия творчість мала величезний вплив на розвиток його реалістичних тенденцій. Ми бачимо, як поступово його роботи прогресують все більше і більше, пориваючи з попередніми традиціями, як замість рядів фігур на позолочених фонах з'являється композиція, замість застиглих умовних поз — вивчення живої природи, живої людини, а замість кам'яних облич — сильні проби дати їх життєвий вираз.

Лекція запалює, даруючи прекрасне, розкриваючи йо-

го таємниці, закликає самому багато вивчати і пізнавати. І проходить вона, цікава, змістовна, кваліфікована, не в художньому музеї, не в художньому інституті, а в кабінеті естетики ОДУ. Читає лекцію доцент кафедри зарубіжної літератури Б. О. Шайкевич. Допомогає йому вчасно показати на екрані той чи інший слайд або репродукцію зав. кабінетом естетики Е. А. Чельницький. Напівавтоматичний діапроектор, між іншим, зроблено його руками. Кабінет — солідна культурна організація, де читаються лекції з історії мистецтва, зарубіжного і вітчизняного — і великими циклами.

Такий кабінет — велике надбання для вузу. Далеко не кожний вуз його має. І використовувати його студенти повинні в повну силу. А слухають лекції поки що малочисельні групи. І це в той час, коли в нашій країні роль естетичного в повсякденній практиці неухильно зростає, коли для трудящих стільки виникає можливостей для всебічного і гармонійного розвитку своїх здібностей і талантів, коли саме життя твориться сьогодні, як говорив К. Маркс, «за законами краси».

А. МИХАЙЛОВ.

Партійне життя

Ідейний гарт студента

Відбулись збори партійної організації філологічного факультету, присвячені завданням партійної організації факультету по підвищенню ідейно-морального виховання студентів в світлі Постанови IV Пленуму Центрального райкому КП України «Про завдання партійних організацій вузів району по підвищенню ідейно-політичного рівня серед студентської молоді у світлі рішень XXVI з'їзду КПРС та XXVI з'їзду Компартії України».

З доповіддю виступила член партбюро доцент кафедри теорії та методики викладання літератури Н. М. Шляхова.

Виступаюча говорить про важливість винесеного на порядок денний питання, бо, як відзначається в партійних документах, виховання радянських людей в душі комуністичної ідейності, високих моральних якостей набуває особливого значення; широко зудиняється на окремих формах виховання культури, комуністичного світогляду студентів на філологічному факультеті. Деканат,

вчена рада і зокрема партбюро систематично розглядають питання про стан викладання на факультеті суспільних дисциплін, про ідейно-виховну спрямованість вузівських лекцій. Ця робота проходить на високому творчому рівні в лекціях цілого ряду викладачів — доцента О. П. Муратчаєвої (курс історії КПРС), ст. викладача М. М. Чистякової. З захопленням слухають студенти лекції доцента В. О. Зайцева, який розглядає проблеми філософії в діалектичній єдності з питаннями сучасного літературного процесу, фактами духовного-розвитку суспільства розвиненого соціалізму; взаємодії морально-етичних питань життя і художньої літератури. Велику увагу приділяє цим питанням у своїх лекціях і викладач професор В. В. Фашенко. Інші викладачі факультету, у відповідності з спеціфікою предмету, виховують у студентів діалектичний підхід до явищ мистецтва, до місяця художнього слова да-

лекого минулого і сучасного (професори Г. А. В'язовський, І. М. Дузь). Таких прикладів багато.

Далі тов. Н. М. Шляхова веде мову про громадську активність студентів, акцентує увагу присутніх на окремих недоліках в роботі викладачів. Адже ще не на належному рівні проводиться виховна робота, не завжди чітко аналізується місце студента в колективі.

Чимало уваги у доповіді приділяється творчим традиціям, формам політико-виховної роботи на факультеті, корисному досвіду роботи викладачів-кураторів.

В роботі партійної організації факультету діє розгорнута програма ідейно-морального виховання. Вона знайшла своє втілення в комплексному плані виховання студентів факультету, в планах виховної роботи кафедр, партійних груп.

Після виступу почалось обговорення. В ньому взяли участь викладачі багатьох кафедр факультету.

Партійні збори з таким же порядком денним відбулись на інших факультетах університету.

В ІСТОРІЇ Великої Вітчизняної війни в числі 1418 днів і ночей жорстоких боїв особливе місце займає битва за Москву.

Перед Москвою пам'яттю і уявою Москва в жовтневі дні 1941 р. — затемнена, з надобами і «Іжанами», аеростатами, суворі і мужня.

Ворог стояв біля воріт радянської столиці, але москвичі зберігали спокій і витримку. Всюди йшло будівництво оборонних споруджень, добровольці навчалися боротьбі з танками. Під Москвою відбувались жорстокі бої. Москву бомбили з повітря. Перший наліт був в ніч на 22 липня 1941 року. Під Москвою було збито понад 200 ворожих бомбардувальників.

У всіх була одна думка: «Не допустити ворога на полі кров'ю героїв трьох революцій вулиці і площі столиці».

В західній пресі писали в ті дні, що збудуться пророкування гитлерівських генералів, здійсниться наказ «біснуватого фюрера» про парад німецько-фашистських військ у Москві в найближчі дні.

Проте Ставка Верховного Головнокомандування доблесні радянські війська робили все, щоб зупинити ворога на близьких підступах до столиці. Попереду, як завжди, були комуністи. Формувались нові дивізії, добровільні дружини і робочі загони в Московській зоні оборони. Було сформовано 12 дивізій народного ополчення — 160 тисяч людей. Москва була оголошена на осадному положенні.

Незабутнє враження від

самого факту проведення урочистого засідання на станції метро «Маяковська», присвяченого 24-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. А ще більш незабутнє — це парад наших військ 7 жовтня на Красній площі — символ мужності і стійкості всього радянського народу, його непохитної впевненості в собі, в перемозі. А ворог знахо-

німецько-фашистські полчища були відкинуті від Москви на 100—350 кілометрів. 38 фашистських дивізій були знищені або виведені з ладу.

Ми гнали ворога по тій дорозі, по якій він передбачав урочистим маршем ввійти в столицю.

Треба уявити собі масштаби цієї великої битви. Під

НЕЗАБУТНЄ

дився в 39 кілометрах від столиці.

Весь світ з неприхованою увагою слідував за героїчною битвою на підступах до Москви, битвою, котра ввійшла в історію як переломний момент в боротьбі з фашистським нашествям.

В листопаді знову фашистські полчища групи «Центр» рвалися до Москви.

ГЕРОІЗМ радянських воїнів був масовим. 16 листопада 1941 р. 28 героїв-панфіловців 316-ї дивізії біля станції Дубосеково звершили безприкладний подвиг: в нерівному бою не дали провратися танкам ворога до Волоколамського шосе. 4 години на смерть стояли герої. І саме тоді політрук Ключков сказав: «Велика Росія, а відступати нікуди — позаду Москва!».

І ось пролунало довгожданне повідомлення «В останній час». Незабутній голос Левітана: 6 грудня 1941 року війська Західного фронту, вмотавши супротивника в попередніх боях, перейшли в рішучий контрнаступ, підтримані іншими фронтами.

Я знаходився в той день в Москві, в Альошинських казармах, де навчались курсанти Військово-політичного училища Московського Військового округу. Не просто радість, а якість надзвичайне почуття оволоділо всіма нами — ворог біжить, ворог розгромлений.

Москвою було зосереджено 75 ворожих дивізій. Наступавша на Москву група армії «Центр» мала до 1,8 млн. людей, 1700 танків, понад 14 тисяч гармат і мінометів, 1390 літаків.

Розгром цього угруповання означав повний крах планів «блискавичної війни» проти СРСР, провал «бліц-крига».

Це був великий подвиг радянських людей. Те, що звершили радянські воїни під Москвою, — яскраве свідчення масового героїзму, демонстрація непорушної міцності доблесних Радянських Військових Сил, керованих Комуністичною партією.

МИНУЛО 40 років. Мені, як і багатьом ветеранам війни, судилось пройти нелегкий шлях війни і завершити її на далекій Ельбі.

Та посеред всіх боїв Великої Вітчизняної війни — саме битва під Москвою залишає в пам'яті незгладне враження. Адже це був надзвичайно важкий і героїчний час!

І ось тепер, як історик, не тільки згадуючи, а й досліджуючи події Великої Вітчизняної війни, я стрічався з виключною активізацією фальсифікаторів історії та їх великою брехнею про події битви під Москвою.

По-всякому топчучи принцип історизму, буржуазні історики вправляються в фаль-

сифікаторських судженнях про те, що нібито не Радянська армія розбила німецько-фашистські війська, а «генерали грязюка і мороз».

Мені пам'ятається, що в листопаді—грудні 1941 року морози не перевищували 6—14 градусів. А битий під Москвою генерал Гудеріан в своїх мемуарах заявив — 60—70 градусів морозу (!).

Другий так званий «історик» Типпельскірх пише, що радянські війська мали двадцятикратну перевагу!

І це брехня. Численної переваги радянські війська під Москвою не мали. Навпаки, численна перевага була на боці ворога. Зате втрапили ворога були. колосальними. Тільки з 16 листопада по 6 грудня гітлерівці втратили 55 тисяч убитими, понад 100 тисяч ранених та обморожених, 777 танків, 297 гармат і мінометів і т. п.

З АЛІЗНА стійкість радянських воїнів, мужність і героїзм радянських військ, за спиною котрих, як писав Маршал Радянського Союзу Г. К. Жуков, був їх народ, столиця, Батьківщина — ось джерело перемоги.

Ми озброєні історичною правдою про першу генеральну битву Великої Вітчизняної війни. Її не можна ні спростувати, ні перевернути ніяким апологетам імперіалізму, які в нашу динамічну епоху активно виступають проти всіх революційних сил сучасності, проти миру і соціального прогресу.

Історія — вчителька життя. Битва під Москвою, як і інші події Великої Вітчизняної війни, показала всю правду геніального передбачення великого Леніна про те, що не можна перемогти народ, який побачив, відчув, що радянська влада — це його рідна влада.

М. РАКОВСЬКИЙ,
зав. кафедрою історії
СРСР, доктор історичних
наук, професор,
підполковник запасу.

СЛАВНА
ТРАДИЦІЯ

Нещодавно в університеті відбувся конкурс політичної та комсомольської пісні. Подібні конкурси вже стали традиційними в нашому вузі, вони користуються надзвичайно великою популярністю, в них бере участь велика кількість студентів.

В цьому році конкурс був присвячений XXIX звітно-виборчій конференції комсомольської організації ОДУ. Уже відразу можна сказати, що підготовка до нього в основному велась сумлінно, змістовно, в ньому взяли участь всі факультети, цікавими були програми, індивідуальність, особливість відзначали творче обличчя кожного факультету.

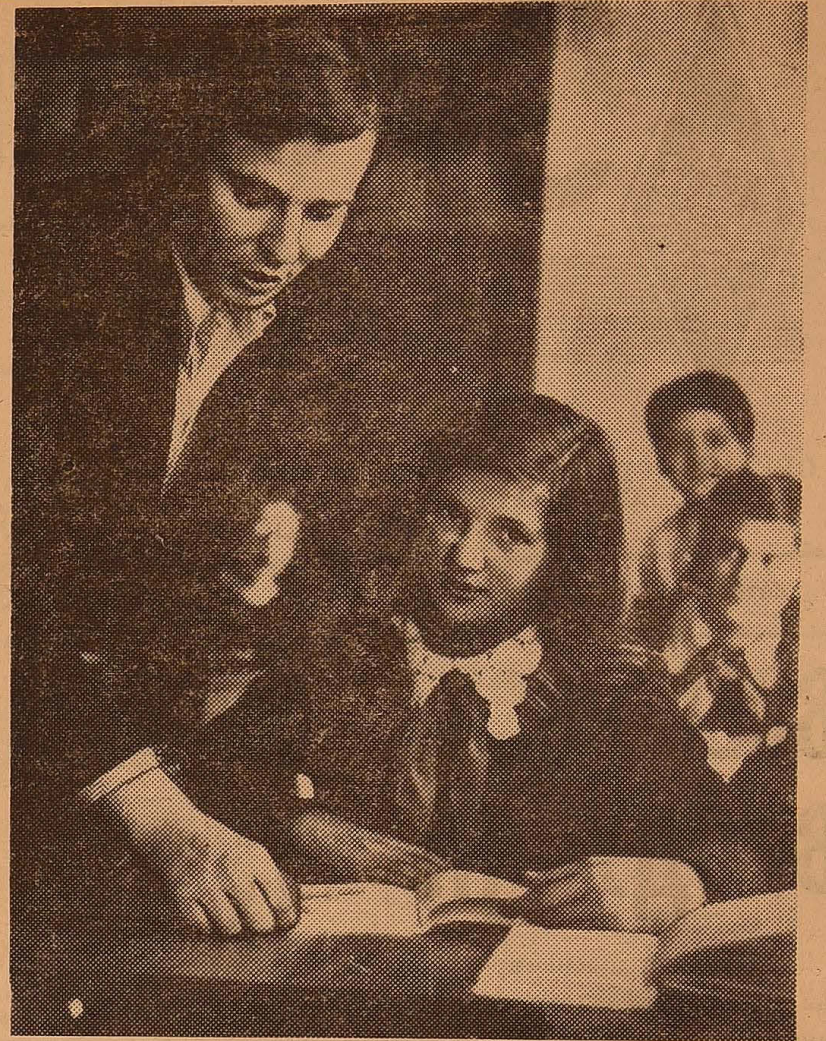
Жюрі присудило I місце і приз студентам Покривайло і Бошштейну за виконання політичної пісні «Сорокові — рокові». II місце розділили студентка геолого-географічного факультету Масленнікова та ансамбль політичної пісні біологічного факультету; III місце — учасники музично-літературної композиції «Пам'яті Че Гевари» (істфак) та ансамбль політичної пісні «Резопанс» (фізфак).

Нагороджені також окремі учасники конкурсу, чия виконання пісень відзначалося самобутністю, артистичністю, хорошими вокальними даними.

Варто підкреслити, що рівень підготовки до такого конкурсу в цьому році був, на жаль, нижчим порівняно з минулим роком.

Проте є надія, що наступні культурно-масові заходи, зокрема Новорічний концерт, залишать після себе багато приємніших вражень і пройдуть на високому майстерному рівні.

А. ДЯЧЕНКО,
студентка II курсу
істфаку, голова
культурмісії
студентського профкому.

У студентів - п'ятикурсників історичного факультету закінчилась педпрактика в школах міста. З великим захопленням слухають учні своїх старших наставників.

На знімку: урок з історії СРСР проводить практикант Сергій БЕРИНДЯ.

Фото І. Москаленка.

Назустріч 60-річчю утворення СРСР

Цінний почин істориків

З ініціативи кафедри історії СРСР та студентів спеціалізації вітчизняної історії прийнято рішення про розгортання соціалістичного змагання на звання спеціалізації імені 60-річчя утворення СРСР.

В зобов'язаннях значиться:

при вивченні вітчизняної історії в загальних і спеціальних курсах звернути особливу увагу на глибоке вивчення праць класиків марксизму-ленінізму, партійних документів і матеріалів, виступів керівників Комуністичної партії і Радянського уряду, які розкривають історичний досвід і міжнародне значення утворення СРСР, торжество ленінської національної політики переваги радянського способу життя.

Посилити інтернаціональне виховання в усіх формах учбового процесу і позаучбової роботи; урізноманітнити форми і методи ідеологічного виховання в світлі матеріалів і рішень XXVI з'їзду КПРС. Забезпечити систематичні заняття з високий рівень роботи інтерклубу при кафедрі історії СРСР. Про-

водити зустрічі «За круглим столом» в гуртожитках з проблем інтернаціонального і патріотичного виховання.

Широко відобразити в тематичі дипломних і курсових робіт актуальні проблеми, розкриваючи торжество ленінської національної політики, процесу розвитку соціалістичних націй в СРСР, створення нової історичної і інтернаціональної суспільності — радянського народу.

Взяти активну участь в науково-дослідній роботі кафедри історії СРСР (студентський науковий семінар, участь у виконанні комплексної планової теми кафедри «Історична спадковість революційних і трудових традицій радянського робітничого класу», в конкурсних студентських роботах, публікаціях науково-популярних статей і т. п.).

Провести разом з кафедрою науково-теоретичну конференцію з проблеми «Історичне значення рішень національного питання в СРСР» в робітничій і колгоспній аудиторії (березень 1982 р.).

Взяти активну участь в лекторсько-пропагандистсь-

кій роботі. Прочитати з проблем соціалістичного інтернаціоналізму, радянського патріотизму і питань комуністичного виховання 100 лекцій, взяти участь в проведенні трьох кафедральних Днів науки.

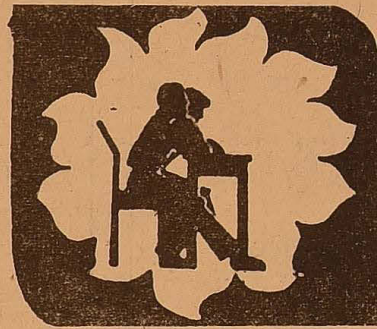
Під час трудового сільськогосподарського літа взяти активну участь в агітаційно-пропагандистській роботі. Провести серед трудівників сільського господарства 50 політінформацій і бесід з проблем соціалістичного інтернаціоналізму та радянського патріотизму.

Забезпечити розподіл на роботу випускників спеціалізації. Активізувати роботу по стажуванню і зв'язку кафедри з випускниками історичного факультету з метою надання їм максимальної допомоги в роботі.

Партійне і комсомольське бюро історичного факультету підтримали почин кафедри історії СРСР і студентів спеціалізації при кафедрі і закликали всі кафедри і спеціалізації підтримати і поширювати цей почин.

Цінний почин кафедри історії СРСР схвалено парткомом ОДУ.

Справи твоєї групи

ДРУЖБА. ТВОРЧИСТЬ.
НАПОЛЕГЛИВІСТЬ

Студент-фізик IV курсу добре розуміє, що він — потенціальний спеціаліст, людина, від якої залежить майбутнє науки, техніки і культури, і що вже сьогодні він повинен іти назустріч своєму майбутньому як подвижник великої справи. В нашій групі напівпровідників часто про це говориться на комсомольських зборах, на бесідах з політгоди, на груповому бюро КСМ, де нерідко дістається і відстаючим і тим, хто заспокоївся на хорошому рівні. Кожен знає, що, наприклад, політсектор — надзвичайно відповідальне комсомольське доручення і займаєть ним тільки встигаючий студент, активіст, котрий боліє за свій колектив. В минулому році група ніколи б не довірила такої справи студенту Є. Горовцю, а зараз він — наш політсектор, творча людина: як студент, як молодий науковець, як організатор громадських заходів.

В творчому колективі проблем завжди багато. Одні вирішуються успішно, швидко, інші, на жаль, — ні. Причому від останніх іноді можна і відмахнутись: головне ж, мовляв, добре йде. Та нас щиро бентежить все: і те, що в соціалістичному змаганні з групою теоретиків ми в минулому році не змогли завоювати почесного права називатись «Групою ім. XXVI з'їзду КПРС» і цілий ряд поточних щоденних питань. В цьому році докладемо всіх зусиль, щоб стати саме такою групою — кращою з кращих: так твердо вирішив колектив, якому можна вірити. Адже він за станом успішності посідає II місце на факультеті і I місце — на курсі.

Колектив — міцний, спая-

ний. Тут немає людей, які зверхньо ставляться до спільного культпоходу в кіно чи в театр, до інших групових заходів, тому на високому рівні, з піднесенням беруть студенти участь в суботнику, в політгоді, в будівельному загоні, в підготовці до дня науки та інтернаціонального вечора (в групі навчаються також іноземні студенти), у випуску стінкиви, проведенні диспуту за науково-фантастичною книгою — Лема, братів Стругацьких, Козінцева, в обговоренні моральних проблем («Хто ти?», «Достойно жити», «Ти і майбутнє...»). Нещодавно пройшло жваве обговорення надзвичайно важливої, цікавої для нашої молоді книги Л. І. Брежнєва «Спогади».

Важливо відзначити принциповість колективу: так, наш постійний відмінник В. Голованов одержав оцінку «4» за ГПП (а це і громадська думка) — де в чому не дотягнув студент в цій практиці. Для групи якість такої практики являється першорядною, з неї починається політична культура молоді, розуміння найбільш бентежних питань в галузі політики та ідеології, економіки, науки, техніки і т. д. Група живе турботами і думками Комуністичної партії Радянського Союзу, всього радянського народу, живе турботами передової молоді всього світу. Ми з задоволенням слухаємо на політгодинах зарубіжних студентів із Куби та Маврикії, що вчать разом з нами.

Наші активісти — комсорг О. Будяченко, академсектор О. Бурлак, відповідальний за «Комсомольський прожектор» курсу Ю. Литвиненко, член бюро КСМ курсу Т. Храмова та інші — користуються великим авторитетом серед товаришів, вони щодня шукають нових форм в проведенні цікавих заходів, завжди попереду. За ними постійно тягнуться і всі інші студенти.

Прекрасно навчатись саме в такій групі — в групі з творчим характером.

А. ЧЕПОК,
староста групи,
IV курс, фізфак.

ВИХОВАТЕЛІ РАДЯТЬСЯ

Факультет підвищення кваліфікації Одеського державного університету імені І. І. Мечникова провів цікаву конференцію по обміну досвідом виховної роботи в технікумах.

Близько 85 учасників конференції з великою увагою прослухали доповідь доцента Личковського Г. А. «XXVI з'їзд КПРС про особливості ідеологічної боротьби КПРС на сучасному етапі».

Слухачі добре зустріли змістовний виступ ветерана Великої Вітчизняної війни Осьмачка Віталія Степановича, який розповів про виховання учнів на бойових традиціях гвардійців та поділився досвідом створення та роботи Музею бойової слави в Буцацькому радгосп-технікумі Тернопільської області.

Будучи вірним героїчним традиціям першої Гвардійської Глухівської ордену Леніна Червонопрапорної орденів Суворова, Кутузова, Богдана Хмельницького артилерійської дивізії, колишній її

солдат і офіцер у роки війни, а нині викладач взявся за створення Музею бойової слави з метою відтворення нелегкого фронтového шляху рідної дивізії. Тринадцять років тому відкрито музей дивізії. Тисячі відвідувачів побували в гарно оформленому приміщенні, яке знаходиться на території Буцацького радгосп-технікуму. Сотні уроків мужності тут проведено з учнями шкіл області. Цікавими були зустрічі в Музеї слави учнів технікуму з Маршалом авіації, тричі Героєм Радянського Союзу О. Г. Покришкіним.

Емоційно і пристрасно лунають слова промовця:

— Попереду у кожного з учнів велике життя. Та ніколи не забудуться зустрічі з ветеранами-творцями славних революційних, трудових і бойових традицій. Такі зустрічі залишають глибокий слід, залишаються в пам'яті на все життя, мають винятково велике значення в комуністичному вихованні нашої мо-

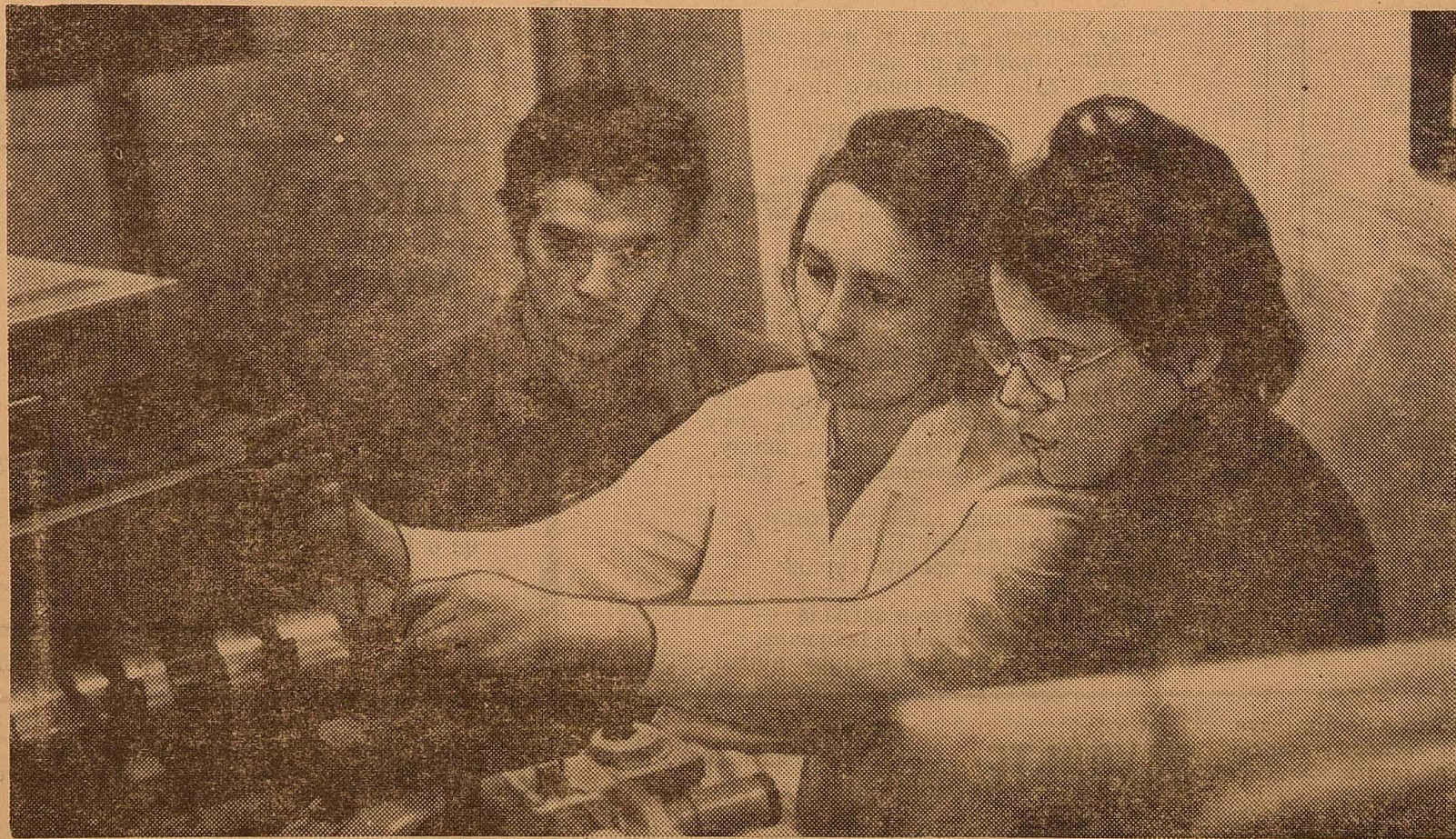
лоді.

Про роль класного керівника в моральному і естетичному вихованні молоді розповіла викладач суспільних дисциплін Горлівського ордену «Знак Пошани» індустріального технікуму Дьоміна Катерина Вікторівна.

Близько до серця сприйняла аудиторія проникливі слова викладача ордену Трудового Червоного Прапора радгосп-технікуму Кримської дослідної станції садівництва т. Казаринова Володимира Андрійовича.

У кінці роботи конференції відбулося обговорення виступів під керівництвом декана факультету доцента Левченко Людмили Андріївни. Учасники обговорення одностайно схвалили роботу конференції, наголосивши на тому, що вона відіграє певну роль в справі поліпшення ідейно-політичного та морального виховання учнівської молоді в технікумах республіки.

С. ТУПАЙЛО,
викладач
української літератури
Миколаївського
культурно-освітнього
училища.

Студенти IV курсу фізичного факультету, посланці республіки Куби Хорхе Гонсалес та Егеварія Уальдо разом з доцентом кафедри фізичної електроніки Ніною Германівною Євтушенко вивчають роботу рентгенівського дифрактометра.

Фото І. Мескаленка.

СВІТ МИСТЕЦТВА В СОНЕТАХ

АНАТОЛІЙ БОСОВ

(Продовження «Поетичного зошита»)
АРХІТЕКТУРА
(Із діалогу знавців)

— ...Що нам корисне і міцне,
коли нема краси?
Чи кожна лоджія в домах,
люкарна, фриз корисні?
Та от без них — що говорить! —
не має витвір пісні,
Тієї пісні, що жила в спорудах на Русі...
— Неправда: вам барокко дай —
не світлі корпуси,
Життям зумовлені новим.
Нащо їм шати різні?
Ім дайте зміст і форму-знак,
простори живописні,
Даруйте розуму й чуттям космічні голоси...
— Цього замало!
Це не той славетний храму обрис,
Що ніс би величі печать,
легенди віщій образ.
Згадайте диво-пантеон,
казковий Тадж-Махал,
Згадайте Кнос, Афіни, Реймс... —
А ще — Зеленограді!
Погляньте ж ось на диво це:
палаці, еспланади...
Міста-зірниці вже цвітуть!
І тут наш ідеал.

СКУЛЬПТУРА

(Перед дерев'яною скульптурою О. Рижова
«Радість буття». Музей. Одеса)

І ти вже здалеку помітив:
це — незвичне!...
Здалося, що верба на бурний шал весни
Прокинулася, мов дух із міфу сивини,
Вся — дрепер юності
і майстра спів одвічний.

І, споглядаючи в ній порух динамічний
Повітря, тіней, форм, збентежено бучних,
Мелодію почув з тієї даліни,
Куди Кулава йде на клич її магічний.

Невже цю молодість вирізьблював різак?
Невже не вітер забував над нею так,
Що, ніби крила, розпушив дзвінке волосся?

О, стільки створено митцями за віки:
Славетні імена, величні маяки, —
Як радісно відкрити і цей, незнаний досі!...

ЖИВОПИС

(Пушкін і Брюллов)

Сказав митцю поет,
прийшовши до «Помпеї»:
«О друже, подаруй від неї хоч ескіз.
Зіграє він мене в журбі найважчій скрізь.
Хоч цей картончик, штрих —
аби лише від неї».

«Скажи, — митець йому, —
невже в тобі зорею,
Сяйною, владною, манливою — до сліз! —
Вирує сила ця, відгонить тучу криз,
Життям навіяних, бо стала вже... твоєю?!

Ти на коліно став.
Ну що тут — плин мазків...»
«Так я — вже інший світ,
шал інших мрій і снів,
Бо я не світ без них —
дрімота, тління звичне...»

То ж дай мені політ, хоч біг,
хоч плин, щоб — рух!
Щоб місто з-під землі життям являло дух!
Щоб я в вогні його і сам горів довічно!»

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

Ти — вчитель... Ти — моряк...
А, все ж, душа воліє
В напругу днів своїх явить і вищий хист,
Збудивши сон глибин, де б міг буйати Ліст,
Де, може, Рафаель новим життям зоріє...

Нащо ж губити скарб, коли він є і мріє
Під рокит хвиль в'юнких,
у сьайві парків-міст?
Хмарина пропливе, злетить рожевий лист —
І вже чуттів орган тріпоче, грає, мліє!

І вже в палких руках, піднявши корінець,
Вистрибує олень, долає час плавець;
Дихнув на трави й пух —
ранковий ліс буяє;

Шкатулкою ожив покривлений брусок...
Чаклун, вертаєш ти природі хміль казок,
І музика речей твій світлий труд вінчає!

ТЕМАТИЧНА КАРТИНА
(В. Костецький, «Повернення»)

Живопис — мистецтво площинне,
двохвимірне, умовне.

З підручників.
Умовний світ?... Солдат вернувся із боїв,
Обняв дружину, син — ти ж чуєш:
тату! мамо!..
Весна прийшла в сім'ю. Така сіренька гама
Брунатних, а тобі — що море кольорів.

Бо так на полотні митцевий дар прозрів,
Вловивши так життя в цій лінії і плямі:
Таємна світлотінь, магічна гра мазками —
І ти вже сам гравець в ілюзії чуттів.

І бачиш не її, ілюзію, оману,
А — перемоги день і тисячу доріг,
Які пройшов солдат, щоб цю весну жадану

Принести всій землі... Хіба ж дитячий сміх
Умовно зазвучав, коли й тобі сміється,
Коли і сірий день потоком щастя ллється?!

ПОРТРЕТ

(І. Грабар, «С. Прокоф'єв за роботою
над оперою «Війна і мир»)

Пустельний зал і полотно —
застигла крапля-мить...
Хіба до неї ще прийдеши,
як на концерт чи свято?
Хіба відкриє тінь оця
людини шлях багатий?
Хіба почуєш, як роля по хвилі зазвучить?

Та — глянь! — підніс він олівець,
і мріє і горить
В полоні образів... Дивись:
Толстого світ крилатий
Вже рветься музикою статі,
жадає заспівати!
... не співаєть? Хай так,
а злету не спинить:

Ще хвиля — й гратиме роля каденті,
пасажі,
Наташа в вальсі пропливе,
зметуться сили вражі,
Прониже краплю дзвінкову життя
дев'ятий вал.

І ти відчуєш, як митець у запалі нервознім
Відкрив цю бурю кольорів,
ці тіні світлоносні, —
І ти прийдеши сюди не раз,
мов на блискучий бал!

ПЕЙЗАЖ

(М. Ромадін, «Останній промінь»)

Співає краєвид — мов спомин малиновий
На соснах золотих ожив сьайливим днем.
Як відступає мла у нетрі під вогнем!
Як бликами тремтить вже темних вод основа!

Співає краєвид — палає дивна мова
Краси, що ніби враз магічним вітражем
Майнула з даліни і в серце вічний щем
Вливає, неземна, і кличе знов і знову!

О, скільки ж ти, митець,
важких пройшов доріг,
Яке життя пізнав, щоб так співати міг
Простесенький мотив —
відкрий секрет палітри!

Чому дзвенять пташки, неловні для очей?
І звідки гордість ця за мирний світ людей?
Чому в душі моїй війнує танок Анітри?..

НАТЮРМОРТ

Який це дивний живопис — натюр-
морт: він змушує милуватися копією
тих речей, оригіналами котрих не
милуєшся.

Паскаль

Ти стільки бачиш їх — і квітів і речей,
Що вірно служать затишку твоєму.
«А гарно!» — мовиш раз. І вся проблема.
І не дивує більше форум цей.

Та глянь на полотно — не відведеш очей!
Квітують форми, розум бачить тему,
Відчувши тут життя дзвінку поему,
Відчувши спів таємних душ і фей...»

Тепер ти ловиш диво світлотіні,
Що, снуючи ладами Паганіні,
В малому щось повідує серцям;

Тепер в тобі фантазія заграла, —
Ти знаєш: тут Людина побувала,
Лишивши сонячну метафору вікам!..

СЛУЧАЙНИЙ ЗАЯЦ

ЮМОРЕСКА

Ехал как-то раз в трамвае,
Это дело было в мае...
Вдруг подходит контролер
И к окну меня припер.
Говорит мне: «Ваш талончик»,
Чтобы слышал весь вагончик,
Чтобы все, кто есть в вагоне,
Знали о моем талоне.
Говорю ему в ответ:
«У меня талона нет...»
Ошарашил контролера,
Покраснел я. Вот умора!
Но взбодрился и сказал:
«Постоянный» я бы дал,
Если б дома не забыл.
«Постоянный» в куртке был.
— Как же может контролер, —
Слышу тихий разговор, —
В краску паренька вгонять,
Оправданьям нужно внять.
Слышу — дальше говорят,
Чувствую, пошло на лад.
— Тут же видно: парень честный, —
Слышу отзыв очень лестный, —
— Ну забыл, бывает это,
Не конец же, право, света...
Я стою, не смею пискнуть.
Контролера стали тиснуть,
Начался скандал вагонный,
Шум стоял... — неугомонный.
И не рад уж контролер,
Что к окну меня припер.
Ехать в шуме веселей,
Время движется быстрее.
Контролер меж двух огней,
Спор идет все горячий...
Обо мне уже забыли
В перепалку все вступили,
Кто заходит, кто выходит,
Каждый доводы приводит.
До конечной остановки
Все дают свои трактовки.
А бедняга-контролер,
Только раз вмешавшись в спор,
Потерял довольно в весе...

В нашем городе Одессе
Весело всегда в трамвае!
Весело не только в мае!
Александр ПАВЛОВСКИЙ,
студент V курса физического факультета.

ВЕСНА ВЗИМКУ

Юнак уперше замість слова
Коханій пролісок подав.
І разом з проліском зимовим
Весну він їй подарував.
Надворі лютий ще у силі,
Та вже зима їй не страшна.
Гніздечко тепле добре звилла
У серці дівчини весна.
І ніжний пролісок, мов сонце,
Обом весну вертає знов.
Дарує дівчині від хлопця
І першу ніжність, і любов.
Юнак сьогодні в день зимовий
Плекає думку лиш одну:
Коханій пролісок чудовий
Приносить взимку вже весну!

Семен ТУПАЙЛО,
слухач ФГП ОДУ.

ШКОЛА МОЛОДОГО ЖУРНАЛІСТА

Чергове заняття школи молодого журналіста (ШМЖ) відбудеться при редакції газети «ЗА НАУКОВІ КАДРИ» в п'ятницю 18 грудня о 16.00.

Вул. Радянської Армії, 24, кім. №9.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ: телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).